

Numerul 15.

Oradea-mare 10/23 aprilie 1905.

Anul XLI

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8. pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Din legenda Evei*.

(Fragment biblic.)

Și Dumnezeu a văzut că nu este bine ca omul să fie singur pe pământ; și a creat pe femei din coasta omului.

(Cartea facerii.)

*De pe zări neapropiate, luminoase, diafane
Aurora poleise culmile edeniane
Și înruginase munții. Splendid soarele s'arată,
Astru generos, prielnic, înviind făptura toată!
Nu demult cerescul geniu și-l crease c'un cuvânt
El să fie și viață și podoabă pe pământ.*

*Limpedeza recoare-a zilei pretotindeni se 'ntindea
Și câmpia înrouată de opaluri licăria;
Zefrii se 'ntrec zburdalnic printre crengile de laur,
Leneșele oceane clatin soluii lor de aur
Pe nemărginitul luciul. Sub a cerului tărie
Paradisul desfășoară înflorita sa câmpie.*

*În dumnezeestii codri, din întregul univers
Zburătoarele orchestre au sosit cu al lor viers,
Și în înfinit înalță peste 'ntinsa depărtare
Imnul sfânt al lui Iehova și puterea sa cea mare!
Freamătul creațiunii zboară pe aripi de vânt,
Cine n'ar fi vrut atunci să se nască pe pământ?...*

*Căci ca ziua astă plină de minuni strălucitoare,
Sub a ramurilor șoaptă s'auzi o sărutare,
Cea întâi și cea mai dulce!... Stau planetele 'm-
pietrite,*

*Soarele gelos s'ascunde, cântărețele uimite
Se opresc privind în față o ființă dumnezeie,
Căci Iehova izbutise și crease pe femei.*

A. Naum.

* S'a cetit în ședința publică dela 28 martie (10 aprilie) a Academiei Române.

Steaua Orientului.

Roman istoric.

(Urmare.)

Lucrul ar fi avut continuare neplăcută pentru Vasile, dacă înapoia lui Mateiu nu s'ar fi ridicat în acest moment un glas calm ca lucirea soarelui după o ploaie torențială.

— Nu luă în nume de reu cuvintele nepricepute ale lui Vasile — zise Anchidim scoțindu-și căciula. — E tiner și cam pornit la fire. Ți-o spun înse pe sufletul meu că te iubeste și ar fi gata să sară și în foc pentru dta. Eu cred că ești cinstit și bun și, dacă ne vei înțelege necazul nostru și ne vei cunoaște temerea ce ziua noaptea ne chinue, vei părăsi calea pe care ai pornit.

Bătrânul luă de braț pe Mateiu, a căruia mână se potolise, îl duse în casă și, ștergând cu aripa sumanului seu lung un scaun, îl rugă să se așeze.

— De mult caut prilejul potrivit să-ți spun o întâmplare veche și tristă — urmă bătrânul, răzîmându-se de masă cu mâna. — Am pus seamă de mult că Dochîța și-a ridicat ochii prea sus și se uită la domni, pe când ea e biată fată de iobag sărac. Nu te mustru pe dta că n'ai luminat-o, că ceea ce face nu e de loc bine, pentru că știu că și dta ești tiner. Dacă aș face așa, ar fi ca și când aș vrea să pun lăcat pe ciocul priveghitoarei să nu cânte, ca și când aș vrea să nu înverzească primăvara iarba și zburdalnicul fluture să nu se pună pe flori... Ți aduc numai aminte că fluturele nu strivește floarea, pe care se coboară.

Părea că bătrânul se luptase în sine, până ce se decise să pronunțe cuvintele ultime, căci din peptul seu ieși un oftat lung și adânc.

Anchidim își luă acum scaun și se puse lângă Mateiu.

— Dta n'ai eunoscut părinții Dochîței — urmă

el ștergându-și de pe frunte un nor de amintiri dure-roase. — Nu știi ce soarte amară le-a fost împărțită acestor nefericiți. Te rog nu luă în nume de reu, dacă, povestindu-ți trista lor întâmplare, voi fi silit să vorbesc despre fostul meu domn așa, cum n'aș voi să grăesc chiar înaintea fiului seu, dacă împrejurările n'ar cere așa. Nu hulesc pe nimeni... Toți suntem oameni, nedesevârșiți, slabi, supuși tuturor ispitelor.

Bătrânul curtean povesti acum pe larg, cum nefericise Daniil Lupul prin patima sa păcătoasă pe părinții Dochiții. Cătră sfârșit, glasul seu de moșneag tremură de emoțiune, fața sa de ascet, suptă, palidă, împăturată de cute dese, deveni și mai serioasă ca de comun și din blânzii sei ochi umezi strălucia o privire înduioșată și rugătoare, care pe Mateiu îl săgetă până 'n suflet.

— Știu că dta ești cinstit și bun — urmă Anchidim — și nu vei răni inima unui biet moșneag, care te-a purtat în brațe. Dochița nu e de dta, lasă-o să-și afle și ea norocul după sărăcia ei. Dtale ți-e deschisă lumea, poți alege din cele mai frumoase și bogate fete de boeri... Nu te jucă cu cinstea unei fete sărace, care numai atâta avere are și care, dacă o perde, e mai calică decât cersitorul ce cântă pe la târguri.

Mateiu se sculă cu fața aprinsă de rușine, apucă mâna bătrânului în a sa și zise :

— Te-am priceput pe deplin, bade Anchidime. Ai tot dreptul să me mustri, căci purtarea mea n'a fost întru toate precum s'ar fi convenit. Dar de acum înainte va fi altmintea. Adă pe Dochița acasă. Nu mai purtă nici o frică, cinstea ei și mie tot atât de scumpă mi-e ca și dtale.

După ce Mateiu se duse acasă, Anchidim se simția mulțumit și mângăiat în toate. Avea bătrânul promisiunea domnului seu că nu-i va face nici o stricăciune Dochiței și aceasta promisiune îi redăduse deodată vioiciunea calmă.

Bătrânul eră convins că Mateiu va rupe toate legăturile ce le avuse cu Dochița. Aceasta convingere îl liniști și-l înveseli, cugetând că i-a succes a delătură de pe capul nepoatei sale o primejdie de tot mare. Sermanul bătrân nici închipui nu-și putea câtă durere ar fi suferit Dochița, dacă ar fi trebuit să-și smulgă din suflet toate iluziile ce și le făcuse și să se vadă deodată prăbușită fără milă în abizul realității de pe piscul de aur al celei mai desevărite fericiri unde se avântase într'un vis înșelător!

Din norocire pentru Dochița nu se 'ntâmplă după cum așteptase Anchidim.

În seara următoare, Dochița torcea perdută pe gânduri pe vatră la zarea focului. Firul de tort alunecă lung și subțire printre degetele sale îndemănatic, dar firul gândurilor la care torcea cu închipuirea-i aprinsă, curgea mult mai bine și mătăsos și, până ce fuiorul se clădiă încet fir de fir pe fus, închipuirea-i mai isteată se isprăvi cu țesutul unei pânze subțire și lucitoare ca un polei de aur, la care tot sufletul tinerei fete tremură vargă de bucurie.

De-odată tresări ea trezită din somn. Din tindă se auziă zgomot de pași și glasuri de oameni.

Anchidim se trudiă zăpăcit să aprindă fitilul văpaitului, și par că eră făcătura, nu izbucirea de loc.

În câteva clipe ușa se deschise și odăea se umplu de lumină.

Truda bătrânului iobag de a face vedere, eră acum superfluă, căci un servitor boeresc puse pe masă un felinar de argint cu trei crengi, în cari flăcărau luminări groase de ceară.

Anchidim eră să nu-și creadă ochilor, când văzu venind cătră el, la brațul lui Mateiu, pe Melinda, care-i întindea mâna zimbînd. Dar surprinderea bătrânului fu și mai mare, când observă barba albă a părintelui Iacov, peste a cărui față sbărcită se respândia o seriozitate gravă.

Nici Anchidim, nici Vasile nu-și puteau închipui ce avea să însemne aceasta cinste neobișnuită. Numai Dochiței se făcu deodată lumină 'n suflet, și-și puse mâna pe inimă, care începă a-i zguduî peptul. Numai ea putu cuprinde înțelesul tainic al privirilor lui Mateiu... Ochii ei vineți se umplură de lacrimi, chipul ei de zină luă o expresiune de neșpusă mulțumire, când cu degetele tremurătoare strinse mâna junelui nobil.

Mateiu nu făcu multe târcoale în jurul scopului pentru care se prezentase.

— Ți-am spus, bade Anchidime — începă el așezându-se pe scaunul ce îl puse Vasile — că mi-am pus de gând să părăsesc calea ce rea, pe care credeai dta că aș fi lunecat. Îți spun înse și acum că gândul meu în totdeauna a fost curat și n'nm vrut să calc în urma nefericitului meu părinte, despre care eu atâta înduioșare îmi vorbiseși. Și ca să-ți dovedesc că cele ce-ți zisei nu fure numai vorbe aruncate în vânt, iată-me aici, stând înaintea dtale, cerându-mi fericirea din mâinile dtale.

— Ce ți-aș putea da eu, un iobag sărac — zise Anchidim înurecat.

A trebuit timp, până când Mateiu izbuti să facă pe Anchidim să creadă că cere dela el pe Dochița de nevastă. La început, bătrânul își puse în acțiune toată silința să-l abată dela acest pas nepotrivit după credința sa, în sfârșit înse totuș se învoi.

— N'aș vrea să mai ajung și acele zile — zise el — să văd în ochii dtale părerea de reu pentru fapta ce ai sevârșit-o în o nenorocită clipă a tineretelor nechipzuite și să aud resonând din tot cuvântul dtale jalea unei vieți greșite. Iertați-me, dacă ve spun ceea ce îmi zace la inimă... Nu-mi pare firească aceasta împreunare, știind bine că vâlfa nu se potrivește sărăciei, nici nobilia iobăgiei. Dar poate să și greșesc, de aceea nici nu ve stau în cale; binecuvânte-ve Dumnezeu, precum ve binecuvânt eu din toată inima.

Nici odată, părintele Iacov n'a împlinit cu mai mare bucurie sfânta sa slujbă ca în aceea sară, când a logodit pe Mateiu cu Dochița.

Toți erau veseli și încântați, numai pe fața serioasă a bătrânului iobag se iviă din când în când câte o ceață de griji, ca și când s'ar fi temut că bucuria aceasta mare să nu se schimbe în supărare și mai mare.

IV

Călugărul Saschi.

La 10 februarie 1600 Alba-Iulia avea o înfătoșare de serbătoare.

După multe zile de așteptare, în sfârșit sosi vestea că comisarii împăratului Rudolf se apropie de oraș.

Mihaiu-Vodă se decise să-i primească cu toată

cinstea ce se cuvine reprezentanților unui cap încoronat.

Încă înainte de 9 ore, un strălucit convoi ieși pe poarta Albei-Iulie să întâmpine pe trimișii împăratului. În frunte mergeau buciumașii, surlașii și trimbițașii, după ei, în frunte cu steag, garda aleasă a lui Mihaiu. Boerii frunțași, Stroe Buzescu, Aga Leca și Radul Culciarul, îmbrăcați în zale scilpicioase călăriau pe cai șirepi. Pe fețele lor revărsă încrederea izvorită din știrea că împăratul după atâtea trăgănări și șovăiri, în butul atâtor minciuni reuțicioase, respândite cu îndârjirea vrășmașilor invidioși, în sfârșit totuș recunoaște valoarea stăpânului lor și-și trimite oamenii sei cu daruri și cu semnele înaltei sale distincțiuni pentru serviciile ce le-a făcut creștinismului și țării lui.

Imediat după garda vozii venia în tropot zgomotos o trupă de nobili ardeleni frunțași, sub conducerea lui Ștefan Csáky și Gavril Kornis.

Spectacol mult mai splendid și impunător oferia ceata haiducilor voluntari, aleși pentru festivitatea de azi de vestitul lor căpitan, de viteazul bătrân Baba Novac, care călăria în fruntea lor pe un minunat armăsar de război.

După dânșii, o minunată trăsură de gală trasă de șese cai albi, ale căroră frâne bătute de ținte de aur le țineau șese aprozi. Aceasta trăsură era menită să aducă pe comisari în oraș.

În alta trăsură pompoasă ședea serios, îmbrăcat cu palii și infulă, cu cruce de aur pe pept și cu cârjă arhierască în mână, cancelarul Ardealului, episcopul catolic Dumitru Napragi. După el tot în trăsură curierii împărătești: Carlo Magno și Giovanni Marino di Raguza, cari sosise la Alba-Iulia încă în ianuarie, aducând lui Mihaiu un dar de 25.000 pe taleri, care îl trimisese împăratul Rudolf.

La urmă, între vesele sunete de trompetă, trupe de călărași români, unguri și cazaci încheiau cortegiul splendid, stând sub conducerea căpitanilor separați, peste cari comanda supremă o ținea seculul Moise Székely, căpitan suprem al întregii oștiri transilvanene.

Abia merseră întâmpinătorii cale de un sfert de milă dela oraș, când cei din frunte observară un șir lung de trăsuri, desfăcându-se în conturi nesigure din depărtarea fumurie.

Buciumașii, surlașii și trimbițașii începură a-și suna instrumentele.

Napragi și curierii se deteră joș din trăsuri. Din toate părțile se auziau comande. Împrejurimea deodată se cutremură de bubuitul puștilor; toate săbiile, paloșele, helebardele, topoarele cu doue tășuri se puseră în mișcare pe câteva secunde.

Comisarii: baronul David Ungnad, om bătrân, purtat prin nenumărate solii și cu experiență multă și căpitanul Sătmariului Mihail Székely cunoșteau temeinic firea făloasă a Ardelenilor, de aceea și veniră cu alai mare, cu cincisprezece trăsuri tiesite de servitori. Era trebuință să facă onoare trimițătorului lor și înfătoșarea lor să fie impozantă, căci „Ardelenii sunt oameni sumeți, batjocoritori și îngâmfați”, după cum Székely scrisese împăratului.

Sosiți comisarii, episcopul Napragi le-a adresat o emfatică dicție în lătinește, la care baronul Ungnad răspunse în termini aleși.

(Va urmă.)

Tit Chitul.

Cuibul ferieit.

(Das Glück im Winkel.)

Dramă în trei acte.

De Herman Sudermann, traducere de Maria Baiulescu
(Urmare.)

II. ACT.

Locuința și biroul directorului.

În fund ușa din stânga spre sala de prânzit, la dreapta ușa cu sticlă ce dă spre verandă, între ambele uși un dulap de sticlă. — De partea stângă ușa spre dependințe, mai spre scenă o canapea, foteluri și o masă. — În dreapta o fereastră, alături, etagere cu cărți și busturile lui Schiller și Goethe. Pe perete tabloul lui Bismark, colecțiuni de gândaci și de fluturi, vioara și arcul, modele de stupărit... Masa de scris în unghiul drept înainte un fotoliu. Mobilă și decorațiuni ca într-o casă mică de burghez, cu pretenziuni de a da impresiunea unei căsnicii superioare cu mijloace modeste.

Scena 1.

Elisabeta și Elena (ocupate cu culegerea boabelor din păstaie de mazere. Au șorturi mari de pânză și farfurii mici.)
Betina (privește.)

Betina. Nu-mi dai și mie un șort și-o farfuri-oară, Lisbeto! Nu-mi place să stau să mă uit și tu să lucrezi.

Elisabeta. Lasă drăguțo, că tu nu ești obicinuită.

Betina. Nici tu n'ai fost obicinuită.

Elisabeta. Oh! eu —

Betina. Se 'ntelege că tu ai fost silită să faci.

Elena. Nu. Tanti Betina, n'a fost silită să facă.

Așă-i mamă că nu? Știi dta că noi dimpreună cu Roza am fi făcut tot... Nu sunt așă de neindemânică cum ar crede cineva... Știu să cos rufăria groasă și știu și să calc. Știu să dau de mâncare la găște și la rațe.

Elisabeta. Așă e, Lenuțo; așă e.

Elena. Eu cred că la câmp aș putea să măn și caii.

Elisabeta. Știi ce, Lenuțo, deocamdată mai bine să ne lăsăm de așă ceva.

Elena. Nici n'avem trăsură de plimbare.

Betina. Ai vrea să ai?

Elena. Pentru mine nu, tanti Betina, — pentru mama.

Betina. Adevărat, Elisabeto... când țineai tu frânele în mână, eră...

Elisabeta (pune degetul la gură.)

Betina. Da, — ce eră să te întreb, imi dai mai târziu pe Lenuța să facem câteva vizite?

Elena. Pe mine.

Betina. Nevasta prefectului esprimase mai deunăzi dorința s'o aduc odată la dansa.

Elisabeta. Nevasta prefectului me cunoaște, — de ce nu și-a esprimat aceasta dorință direct cătră mine.

Betina (perplexă.) Dacă voi n'ați dat vizită.

Elisabeta. La prefectul? Asta ar fi fost prea mare îndrăzneală.

Betina. Or cum ar fi, lasă să o iau cu mine. Cine știe la ce prinde bine.

Elisabeta. Asta e prea adevărat. Îmbacă-te, Lenuțo.

Elena. Trebuie să mă duc în tot cazul, mamă?

Elisabeta. Da, fetiço... O să îndatorești pe tata.

Elena. Ei — atunci! — (Ese.)

Scena 2.

Elisabeta, Betina.

Betina. Sermana Lisbeto!

Elisabeta. De ce să fiu sermana Lisbeto! — Toată lumea me compătimeste! Toată lumea se poartă cu mine ca și cum ar trebui să me despăgubească de cine știe ce nedreptate... Și nici că pretind ceva mai mult... Sunt prea fericită așa.

Betina. Astea sunt vorbe.

Elisabeta. Of Doamne, la câte nu trebuie să renunți. Visurile noastre de tinerețe nu se prea realizează... Cine ar putea să zică: Eu am dreptul să fiu fericit! Chiar dacă te poți împacă cu mizeriile zilnice — și este — destul, — e prea destul.

Betina. Ce ți-e?

Elisabeta. Nimic. Mi se părea că auzisem pe bărbatul teu.

Betina. Cu el nu mai dăm noi ochi astăzi... Întiu sunt caii... și pe urmă femeile... mai cu seamă când este vorba de femeia lui.

Elisabeta. Vezi, — cât de resemnat vorbești — și tu. Tu care ai pe cel mai serbătorit bărbat. — Și me prind că dacă te-ar întrebă cineva pe conștiință.

Betina. Of! Eu — eu nu contez nimic. — Oh! Doamne doar atâta că dorm mereu.

Elisabeta (speriată.) Ce însemnează asta, dragă!

Betina. Ai auzit și tu. Când n'o dormi, nu se simte bine, — când n'o dormi nu-i mulțumită... Așa merge de-o sută de ori — zi de zi.

Elisabeta. Glumește, Betino! Îi place să tachineze mereu; nu-l cunoaștem noi?

Betina. Așa e... tachinează pe toată lumea. — Asta inse este altceva... Față de mine o spune totdeauna și cu venin... Oh! dar te obișnuiești par' că nici nu me mai doare. Dacă n'aș avea cel puțin sentimentul: N'ai fost tu persoana care-i trebuia lui... Nu, pentru-că nu stau pe aceeași treaptă, — nici ca energie — nici ca spirit. — Știi, care ar fi fost femeia potrivită pentru el?

Elisabeta. Care? —

Betina. Tu!

Elisabeta (surprinsă.) Ce glume sunt astea, Betino!

Betina (rizând.) Acum pot să ți-o spun: Atunci pe când te aflai încă la noi în casă, când stătea-ți împreună cu ceasurile, discutând fel de fel de chestiuni până vi se infierbântau capetele, atunci me întrebam adese ori singură: Oare cât va mai ține, până când mi se va spune: Betino, pașolt!

Elisabeta. Ce! M'ai suferit în casa ta și în gândul teu, te temeai: că eu aș fi vrut să te alung?

Betina. Nu că ai fi vrut — nu, nu, — dar s'ar fi întâmplat așa fără să vrei — și cred că pe tine nici nu m'aș fi putuș supăra. — Pentru-că atunci încă n'aveam copilașul — averea-mi eră asigurată — și ție ți l-aș fi lăsat mai cu drag decât ori cărei din lume.

Elisabeta. Știi, Betino, că me chinuești?

Betina. Nu te supără, Lisbeto. Am vrut să-mi dau focul dela inimă. Știi tu că el cu toate... își

face haz. Or că ride el de ele, ori că rid ele de el, — mie-mi este tot una. — Sunt așa de deprinsă... Când le văd inse pe urmă că stau în câte-un unghiu aiurite...

Elisabeta (speriată.) Ca mine...

Betina (rizând.) Și mai cu seamă când le văd tresărind tocmă ca și pe tine acum.

Elisabeta. Vrei să zici, adecă —

Betina. Liseto! — vai ce rușine! Vezi, într'altă n'aș avea încredere nici până peste drum. — De tine am fost totdeauna perfect de sigură. Ah! mai repede aș fi crezut să cadă soarele... Știu, că tu ai fi venit la mine de-adreptul și mi-ai fi spus: Îl iubesc și sunt mai forte decât de tine, — cedează-mi locul. Da, tu așa-i fi făcut!

Elisabeta. Crezi tu?

Betina. Dar să me înșeli — în casa mea proprie. — *Fi donc!* — nu, — tu nu!

Elisabeta (îmbrățișând-o.) Ai dreptate, Betino! Știe Dumnezeu că ai dreptate.

Betina. Ei vezi, așa trăesc cu el. Oh! și să me crezi, că l-am iubit atât de mult pe cât este cu putință a iubi. Aș fi jertfit tot ce aveam pentru el, — inse prea adese ori mi-a spus mereu: Du-te — culcă-te — dormi. Până când în cele din urmă au adormit în adevăr, unul câte unul, pe rând toate sentimentele. Câte-odată stau la îndoială, dacă îmi iubesc în adevăr chiar și copilul?

Elisabeta. Betina, este nemărginit de trist cea ce spui tu.

Betina. De ce să fie trist? Mie nu-mi mai face supărare. Îmbătrânești așa. — Îmi pare reu numai de el. — Câtă bucurie n'ar fi putut avea în casa lui, dacă s-ar fi dat cât de puțină osteneală să fie mulțumit cu mine... Acum aleargă mereu după femei streine, cari sau că nu sunt vrednice de el, — sau dacă ar fi — se nenorocesc cu el. — Și eu să tac și să le văd toate.

Elisabeta. Taci!

Betina. De ce?

Elisabeta. Deastădată este el de negreșit (pausă, cineva bate la ușe.) Întră.

Scena 3.

Bună dimineața, distinsele mele cocoane! Ah! a-ți vorbit despre mine?... Sunteți așa de perplexe — 'nă dimineața Madame Elisabet!

Elisabeta (întinzându-i mâna.) Te-am lăsat să pleci fără să iai ceva cald azi dimineața, dragă Röknitz. Iartă-me!

Röknitz. Lasă, ma chère, că eră patru și jumătate! m'am furișat numa 'n ciorapi pe scară în jos ca un amant fericit... De-altcum pentru asemenea cazuri am eu totdeauna o butelie de cognac la mine.

Elisabeta. Nu vrei să iai acum ceva.

Röknitz. Îți mulțămesc, sufletul meu... îți mulțămesc!... Am dejunat astăzi cu patru geambași ovrei... Foarte feudal, te-asigur. Dar i-am și păcălit pe pungașii — al dracului. Ascultă (nevastei sale) știi că am câștigat la roibul cu picioarele albe 400 de taleri. — Vezi ce bărbat talentat ai! Da, da, cocoană Elisabeto — la negustorie de cai me mai pricep și eu ceva... tocmăi contrar la dragoste — nici nu sunt vrednic de ea.

Betina. Asta ai nimerit-o.

Röknitz (rizând.) Da, la astfel de ocaziuni te

Gata de serbare.

mai deștepți cel puțin și tu... Saprستي! ce eră să uit? — Ah! hârțile. Nu cumva ai văzut caetul cu condicele pentru cai? Par că eră sub oglindă.

Betina. Dacă vrei, me duc să-l caut. (Vrea să se scoale.)

Röknitz (uitându-se la Elisabeta.) Da, te rog, fi așa de bună.

Elisabeta (se ridică repede.) Lasă că me duc eu, Betino!

Röknitz. Te rog!

Elisabeta. Nu, nu, nu! (Iese grăbită.)

Scena 4.

Röknitz, Betina.

Röknitz. Mi s'a părut că fuge... (umblă puțin fluerând.) Da și e frumoasă.

Betina (zimbînd.) Și încă ce frumoasă!

Röknitz. Este ceva așa de rezervat în firea ei. — Une ori crezi că e o madonă și alte ori este ceva ascuns în ea, par că e o bacantă. Nu-i așa — ce?

Betina. Bacantă? — De ce?

Röknitz. Bine, să nu fie... Nu ți-a povestit nimic despre vre-o eventuală schimbare în viața ei?

Betina. Schimbare?

Röknitz. Ei atunci lasă — n'o întrebă, ai înțelese?

Betina. Ce, Alfred?

Röknitz. Nimic, nimic, nimic, nimic!... Apropo! Ai de gând să ieși undeva mai târziu!

Betina. Vreau să dau vizite.

Röknitz. Bine zicii! Ai dreptate. Foarte bine. — Să-ți trimit trăsura? —

Betina. Nu, bucățica de drum o fac și pe jos!

Röknitz. Vorbești așa de scurt... Nu cumva ești geloasă?

Betina. Eu? de cine?

Röknitz (făcând cu ochiul, o amenință cu degetul.) De?! —

Betina. Să-ți fie rușine, Alfred!

Röknitz. Bine, — să-mi fie rușine!... Apropo! m'am întâlnit cu Johan care a servit la noi.

Betina (veselă.) Cu bătrânul Johan? Ce mai face? Oh! Doamne!

Röknitz. Foarte bine — escelent — de minune — eră cu nasul roșu de rachiu și cersia.

Betina. Cersia — și mi-o spui în modul acesta?

Röknitz. Oh Doamne! Lasă că am aranjat tot. — Poimâne se mută la Vitzlingen — acolo îl voi despărți din capul locului de beție, — și pe urmă tu poți să-l îndopi cu mâncare pân' o muri.

Betina (își șterge ochii.) Iartă-me, Alfred, vai, cât ești de bun!

(Va urmă.)

Cugetări.

Oamenii cred că trebuie să iubească altfel pe femeile superioare, și a iubi altfel de cât a iubi, nu e a iubi.

*

Nimic nu te plietisește mai mult, decât a nu ști să suferi.

*

Amorul nenorocit nu e decât despotismul unei amintiri fericite.

Pentru copil.

F r a g i i.

— Să-mi dai voe, mătușică,
În grădină să me joc, —
Zice mica nepoțică:
Acolo e mai mult loc.

— Du-te, dar ia seama bine
Fragii să mi-i lași în pace,
Că-ți dau eu când se cuvine
Și abăția cât îți place...

— Nu m'ating de ei, me crede,
Zice ea, șiret zimbînd...
În grădină se repede
Lacom fragii potopînd...

Mătușica n'o s'o vadă
Căci să umble nu mai poate
Și de sigur o să creadă
Gura gingașei nepoate...

Când fetița se întoarce,
Mătușica nuș-ce vrea
Că 'ncetează de a toarce
Și o chiamă lângă ea.

— Ce fac fragii? o întrebă,
Cu glas blând. Ea zice: Hei!
Am avut eu altă treabă
De cât să me uit la ei...

— Nu minți tu? — Nu mint, mămuță...
— Gură dulce, ochi frumoși,
Dar atunci de ce, drăguță,
Când vorbești, a fragi miroși?

Copilița se roșește,
Pleacă iute ochi 'n jos...
Și de fragi la toți grăește:
— Nu furăți... că au miros...

N. Radulescu-Niger.

Într'o berărie, doi pungași, elegant îmbrăcați, fără să se cunoască unul cu altul, luau masa.

La un moment, unul din ei observă, că celalalt bagă o furculiță în buzunarul hainei.

— Domnilor, zise el atunci sculându-se și adresându-se celorlalți consumatori, permiteți-mi să ve arăt o scamatorie curioasă.

Vedeți?... Eu bag furculița aceasta în buzunarul hainei mele, și credeți că o s'o găsiți tot aici?... Nu!... o veți găsi în buzunarul domnului, continuă el apropiindu-se de celalalt pungaș și căutându-l:

Uite-o!...

Și pe când consumatorii remaseră cu gura căscată, plecă luând cu el furculița de argint care îi remăsese în buzunar.

Cum să ne înfrumșetăm casa ?

Afară de grijiile și răspunerile mai însemnate cari cad în sarcina femeii, e și aceea de a-și îndobî căminul.

Și nu vom exagera de loc susținând că e o preocupare a ei de dimineață până seara. De se duce în târg, aproape la toate vitrinele se oprește și examinează — în cazul cel mai bun dacă nu le și cumpără, obiectele de menaj, fie o mobilă mică, sau covoare, sau perdele, vășărie, etc.... doară o găsi de înlocuit vre-o lipsă în casă.

În vizită fiind, cu siguranță că întâlnește un obiect la care de mult râvnește, sau îi place, și, mai curând sau mai târziu îl va cumpăra.

De primește ea vizită, iar i se pare că n'a putut servi cum vrea ea, și că i-a lipsit cutare sau cutare obiect pe care și-a pus în gând să-l cumpere. E vesnic nemulțumită, și vesnic e în căutarea tuturor mijloacelor posibile și imposibile de a-și completa menajul.

Acasă, stând, ochii ei se uită prin toate colțurile casei, doară va putea face vre-o schimbare în mai bine și nici nu stă locului un moment. Deretică șterge praful, îndreaptă covoarele, sau cutele draperiilor, mută câte un scuun care nu i se pare la locul seu, în fine, nici ea nu știe cum să facă ca să fie mai frumos, mai original.

Aceasta, de dragul ochilor ei, de al musafirilor, de al bărbatului ei, care de altfel se simte foarte fericit, numai când e vorba de cheltueli noi cam strimbă din nas, căci dumnealor tot le place numai bani prea mulți să nu coste și din nenorocire, au nițică dreptate. La unele femei *tragerea de inimă* pentru casă degenerază într'un adevărat esces, într'o manie dezastruoasă, nu numai pentru bărbat, ci mai ales pentru economia casei, pentru echilibrul bugetar.

El frumos, e merituos, e laudabil să-ți înfrumșeți casa, dar nu e nevoie de sacrificii cu consecințe dureroase, când aproape majoritatea femeilor de astăzi, pe lângă cultură, pe lângă o educație aleasă, se mai bucură de atâtea talente.

Rare sunt economele cari să nu se priceapă, dacă nu la pictură, ca să-și orneze pereții cu tablouri drăguțe, originale ori copiate — cum dese ori am văzut — dar la lucrul de mână ale cărui producții sunt nesfârșite. Câte feluri de broderii, cusături, pe stoffe de postav, mătase, nu se pot face încetul cu încetul în orele libere și din ele câte podoabe și ce valoare extraordinară are un interior îmbogățit de chiar mâna economiei ! Vorbesc, bine înțeles, de femeia de bun simț.

Am văzut perdele și storuri lucrate de mână, macate de pat, covoare, până și stoffa mobilelor brodată de mână ! De sigur că așa ceva e mai rar, dar și mai puțin tot ajută nespuse de mult la estetica casei. O draperie aruncată pe o canapea sau un fotoliu, un mijloc frumos de masă, o perdeluță la geam, un prosop frumos brodat, toate astea alcătuiesc ornamente cari încântă și ochiul economiei și al celor cari îi intră în casă.

În cazul cel mai reu, când femeia nu se pricepe la lucru de mână sau n'are răbdarea necesară, sau — dat fiind numărul cel mare al femeilor-profesori, telegrafști, impiegați postali, vânzători, — nu sunt stăpâne pe timpul lor, e de ajuns totuș o mână

dexteră din când în când și un ochiu supraveghietor care să acopere și să salveze toate defectele într'un moment de bună inspirație.

Nu e nevoie de lux, de cheltueli peste resursele noastre, căci luxul și confortabilul n'are limită, n'are seamă.

Varietatea prea imensă, pentru ca să putem fi în adevăr și deabirele satisface râvnele noastre ! Și nici moda nu o putem ține pe loc ! Depinde numai de noi și de mica noastră pricepere și îndemănare ca să ne conformăm până și modei, tot fără a secă prea mult finanțele.

Principalul e să știm a ne restringe după mijloacele de cari dispunem, căci meritul e al femeilor cari știu să obțin rezultate frumoase fără a clintii din loc nici o singură cărămidă a clădirii sale casnice.

Poezia și farmecul unei economii numai atunci există, când sufletele noastre nu îndură tortura unor griji inutile pe cari ni le-am creat cu tot dinadinsul.

Să fim mulțumite cu ce avem, să păstrăm și să îmbogățim casele noastre, dar fără grabă, căci graba strică treaba.

Rastra.

F e l u r i m i .

Femeile slabe. Lipsa de carne, care lasă să se vadă oasele prin piele, este considerată ca o disgrăție pentru femei, cu atât mai mult că slăbiciunea, este aproape în totdeauna însoțită de un ten urit. Pe seama femeilor slabe, se fac tot felul de glume reu-tăcioase, așa : „e ca o scândură“ sau „slabă ca un țir“ și câte și mai câte ! Sunt unele femei, care pentru că sunt slabe, zic că numai femeile slabe au un aer distins. Asta e o slabă consolare, de oare-ce lumea nu prea bagă în seamă aceasta distincție. Slăbiciunea e câte odată, efectul unui caracter nepăcut. Sunt femei rele, cicălitoare, se necăjesc din lucru de nimic, se ceartă toată ziua cu toată lumea, și se consumă astfel și ele și indispon și pe cei din jurul lor. Întotdeauna sunt agitate, nerăbdătoare și enervate. Ducând această viață, pierd cu totul grația feminină. Agitațiunea nu este același lucru cu activitatea, activitatea bine regulată, atât de avantajoasă și frumoasă și sănătății individului. O femeie slabă, are în general un ten închis, fiind că își face sânge reu, cum zice poporul, din lucru de nimic.

Vrăjmășie între flori. Florarii olandezi, cari trec de mari cunoscători în meseria lor, au observat că și florile cunosc ura. Așa ar exista o adevărată vrăjmășie între rosete și trandafiri ; dacă ambele flori se reunesc în buchet și se pun în apă, le găsim mai târziu strinse între ele și ofelitate, pe când alte flori se arată mai frumoase. Garoafa și vanilia (heliotrop) simțesc adâncă simpatie mutuală : legate împreună, rămân mult timp frumoase. Mărgăritarele (lăcrămioarele) din contra sunt adevărați monstri căci omoară toate celelalte flori. Între copaci arțarul și teiul sunt neprietini de moarte : dacă se plantează unul lângă altul, pier în scurt timp.

Regele Carol Ia Academia Română.

Vineri la 1/14 aprilie a fost o ședință solemnă la Academia Română, prezidată de regele Carol I.

Suveranul a sosit la Academie, la orele 2 fix, împreună cu principele Carol.

Majestatea sa eră însoțit de dl general War-tiadi, șeful casei militare și de dl locot.-colonel Gratzoski, aghiotant regal.

La intrare regele și principele Carol au fost întâmpinați de dl Kalinderu, președintele Academiei, de dl Sturdza, secretarul Academiei și de membrii biuroului.

Erau de față, la această ședință, toți membrii activi și corespondenți ai Academiei Române.

Tribunele erau ticsite de un public ales.

Dl I. Kalinderu, președintele Academiei, a ținut o prea importantă cuvântare, pe care din lipsă de spațiu suntem siliți să o dăm în resumat.

Sire,

„Nenumărate și de multe feluri sunt dovezile de înalt și luminat sprijin, ce Majestatea Voastră a binevoit a da până acum Academiei Române.

„Multe sunt ședințele la care a binevoit a ne face deosebita onoare a asistă, luând chiar parte la unele din ele, prin cuvântări călduroase și comunicări de neprețuit interes pentru istoria noastră națională.

„Dar mai numeroase sunt îndemnurile, cu care ne-ați cinstit fără încetare în modesta noastră muncă pentru dezvoltarea culturii române.

„Pentru toate acestea, îngăduiți-mi Inalte Protector, a depune la picioarele Voastre, în numele tuturor membrilor Academiei expresiunea adâncii noastre recunoștinți, împreună cu încredințarea că pătrunși de mărețul scop al Academiei, vom lucra cu toată râvna la aducerea lui la îndeplinire, corespunzând astfel așteptărilor ce M. V. a pus dela început în acest înalt așezământ.

„Majestatea Voastră, cunoscând că toate se dobândesc prin dprindere, până și virtutea, a binevoit a aduce în mijlocul nostru pe A. S. regală principele Carol, a cărui dezvoltare e urmărită cu dragoste plină de frumoase speranțe, de toată suflarea românească. Urăm celui mai scump odor al țerii, să intruzeze toate însușirile Augustului Seu Unchiu, și suntem adânc recunoscători M. Voastre pentru această nouă și puternică dovadă ce ne dă, că instituțiunea noastră va avea totdeauna binefăcătoarea atențiune a Dinastiei.

Sire,

„Se implinesc în curând 40 ani, de când Țerile-Unite V'au încredințat destinele lor. Însuflețirea neasemănată, cu care s'a făcut atunci legătura între M. V. și poporul român și solemnă declarație, cu care ați primit însăreținarea atât de grea a cârmuirii lor, a fost o chezășie pentru viitor. Vremea n'a des-

mințit, nici entuziasmul, nici încrederea din acele memorabile zile; din contră a adus tot nou temelie pentru ele.

„Pe lângă trebile politice, M. V. a îmbrățișat, cu aceeaș căldură și celelalte părți ale vieții naționale, ca dezvoltarea economică, în care, la fie-ce progres făcut, e însemnată intervenirea luminilor și sprijinului M. V., ca înflorirea literaturii noastre, la care ați luat, Sire, o parte atât de mare, știind că a pătrunde limba unui popor înseamnă a-i pătrunde inima.

„Fericți Domnitorii, cari știu să recunoască și să distingă înaltele inteligențe dintre supuși, cari ridică strălucirea Coroanei lor și deșteaptă o nobilă emulațiune, aducătoare de roade frumoase și de slavă, fericite sunt, Majestate, popoarele cari urmând asemenea pilde, dau prinusul lor, de admirațiune și de sprijin, literaților și bărbaților de știință, cari le duc la progres, la lumină.

La caldele cuvinte ale dlui Kalinderu, regele a respuns următoarele:

Cuvântarea M. S. regelui.

„Urările cu cari și de astă-dată salutați venirea Mea printre domniile voastre, și credincioasele mărturisiri ce Mi le roștiți din partea Academiei, Mi sunt deosebit de scumpe. Cu aceeaș căldură de inimă ve mulțumesc și ve reînnoesc statornicul Meu interes pentru lucrările voastre.

„Me bucur de câte-ori am prilejul de a lua cuvântul în acest locaș, unde am auzit atâtea conferințe atrăgătoare și disertațiuni iscusite cari au respândit lumini noi asupra trecutului nostru și îndrumări înțelepte pentru propășirea științei, aducând astfel un material de mare preț pentru lărgirea templului care adăpostește sufletul neamului românesc.

„La temelie acestui templu se află limba, această duioasă limbă românească care Mi a devenit îndoit de scumpă din ziua când am auzit-o resuuând pe buzele neuitatei Mele Copile și de când, spre a mea mângăere, urmașii Mei o grăesc în jurul Meu.

„Mănat de această simțire, am propus Academiei, acum 21 de ani, întocmirea dicționarului „Etymologicum magnum Romaniae“ având mai ales în vedere culegerea și păstrarea acestor cuvinte vechi, cari — de și obârșia le este slavonă grecească, sau turcească — alcătuesc originalitatea și bogăția limbii.

„Dorința mea eră ca Academia să scape aceste odoare amenințate a cădea în uitare, redându-le locul la care au drept, și să puie o stavilă la acest val de nepăsare pentru graiul bătrânesc, stârpind tot odată buruienile neologismului cari înăbușe limba strămoșească. Limbile își au într'adevăr viața lor proprie care se dezvoltă după niște reguli statornice, înse iniurierea scriitorilor de frunte și a academiilor asupra acestei dezvoltări este de asemenea netăgăduită.

„De ce să ne ferim de aceste locuțiuni vechi, cu obârșie așa de curată ca aceea a liturghiei și a letopisetelelor Țerii, și cari nici măcar arhaisme nu sunt, de oare-ce le întâlnim în limba bisericeii și a poporului? — Mai mult de temut sunt aceste neologisme sterpe, cu formă și înțeles pocite, cari nu aduc nici o idee nouă, ci isgonesc numai cuvinte curat românești spre a le înlocui cu altele streine cu

înțeles absolut identic, ca spre pildă: „avansare“ în loc de înaintare; „voiaj“ în loc de călătorie.

„Aceste parasite reuțicioase sunt mii; numărul lor crește pe zi ce merge, și sfârșitul va fi schilodirea limbei. Strecurarea lor o datorim în mare parte vieții politice, obiceiurilor apusene, și educațiunii copiilor în streinătate. Aceste injurii n'au fost totdeauna norocite, nu numai asupra limbei, ci și asupra moravurilor, cari au pierdut poate mai mult de cât au câștigat. Urmarea cea mai de plâns a acestei greșite îndrumări este șanțul ce se sapă între limba claselor culte și neprihănită limba a poporului. Desparțenia aceasta trebuie dar cu ori ce preț preintimpinată, ca o primejdie pentru neamul românesc, a cărui unitate se întemeiază pe legea și limba sa.

„Știu că Academia și un mănunchiu de scriitori vrednici luptă cu o patriotică osârdie spre a alungă această vătămătoare cotropire, înse răvna și silințele tuturor nu vor fi de prisos spre a aduce la sfârșit aceasta operă de însănătoșare.

„Iată pricina pentru care o grabnică dare la lumina a dicționarului este atât de dorită de Mine. Mi dau seama de greutatea lucrării, de timpul ce cere, totuș cred că în acest lung șir de ani s'ar fi putut îndeplini în mare parte programul alcătuit. Dacă mai zăbovim, stîrbirea și schironosirea limbei se vor întinde tot mai mult, iar îndreptarea va fi cu atât mai anevoioasă.

„Aștept dar cu nerăbdare ca Etymologicum să fie cât mai curând pus în mâna tuturor, avându-se grija ca întocmirea lui să fie cât de întregă, cu un număr de citațiuni bine alese, înse limitat, spre a nu se înmoli lucrarea într'o prea mare întindere. Perfecțiunea lui are mai puțină însemnătate decât ființa lui.

„Sunt incredințat că Domniile Voastre veți întîmpina aceste mici îndrumări ce mi-am permis a le așterne ca un semn al vieii. Mele dorințe de a vedea Etymologicum odată desevârșit spre cinstea Academiei și folosul generațiunilor viitoare.

M. S. regele a venit după aceea în mijlocul membrilor Academiei întreținându-se mai mult timp cu fiecare în parte.

A. S. R. principele Carol a iscălit în registrul de prezență al Academiei și a plecat apoi.

Intrându-se la ordinea zilei, dl profesor dr. Marinescu și-a dezvoltat importanta dsale conferință despre „Batrânețe și moarte“.

Conferențiarul vorbește de persoane cari au trăit 168 și 185 ani, recunoscând înse că pe vremea aceea nu există ofițer de stare civilă.

Ne spune apoi că asupra longevității are mare influință sexul, femeia trăind mai mult de cât bărbatul.

În ce privește profesiunile, preoții trăesc cel mai mult timp, vin apoi agricultorii, funcționarii, medicii, etc.

Rasa încă are influență, negrii trăind mai mult de cât alții. Intoxicațiunea cu alcool și fumatul scurtează viața.

Când dl dr. Marinescu și-a terminat această importantă conferință, M. S. regele i-a strins mâna și i-a felicitat.

Suveranul s'a întreținut apoi din nou cu membrii Academiei și la ora 4 s'a întors la palat.

Dela București.

O serată la Curte. — Regele Carol la Academie.

Sîrul festivităților la cari ni s'a dat să participăm pe timpul sesiunii generale a Academiei Române, s'a continuat prin o splendidă serată la Curte în 31 martie v. (13 aprilie n.), unde din Înnaltul ordin al M. S. Reginei am fost invitați și noi patru înși dintre membrii de peste hotare.

Acești patru înși au fost dnii: At. M. Marinescu, I. Pușcariu, N. Teclu și scriitorul acestor rânduri.

Dnilor I. M. Moldovan și S. Fl. Marian, numai din cauza că sunt preoți, nu li s'a făcut invitare.

Seara la 9, când ne-am prezentat, eră adunată multă lume elegantă, doamnele în toaletă de serată, domni în frac și cravată albă, cu însemnele decorațiunilor. Mai mulți miniștri și foști miniștri cu doamnele, dimpreună cu alți fruntași ai vieții politice și culturale. În deosebi eră mare numărul damelor.

Sala mare și splendidă, unde anul trecut avurăm cu soția mea onoarea mare să fim primiți cu atâta bunavoiență de către Maj. Sa regina Elisabeta, cu ocaziunea repetiției generale a unor piese jucate de amatori din societate, de asta-dată lucia de o splendoare mare. Publicul adunat conversând vesel așteptă intrarea Majestaților Lor.

Peste câteva minute ușile laterale se deschiseră și intrară regele, regina și principesa Maria și convorbînd cu câteva persoane mai întîme, luară loc în mijlocul primului rând al scaunelor așezate în fața scenei.

Cortina se ridică și reprezentația începă. Întia s'a jucat în limba franceză comedia în 2 acte „L'Amiral“ în versuri de Jacques Normand; apoi în românește „Doi sfioși“ comedie-vodvil într'un act de Eugène Labiche, tradusă de P. Lieiu.

Piesa jucată în românește a plăcut mai mult decât cea reprezentată franțuzește, care de și a fost bine jucată, dar poate n'a fost potrivită. Cea românească a ținut auditorul în continuă ilaritate, căci sunt în ea în deosebi doue roluri prea reușite, cari au fost interpretate cu mult umor.

Mi-am însemnat doue amănunte interesante: în piesa interpretată în franțuzește mai bine a jucat dl A. Davila, actualul director general al Teatrului Național; iar în piesa dată românește a jucat și o domnișoară A. Popescu-Farcuș, care după nume trebuie să fie de dincolo.

Între cele doue piese, regele, regina și principesa Maria, dimpreună cu tot publicul au eșit în bufetul din foyer, unde cântau lăutari.

Aici li s'au oferit tuturor prăjituri, dulceturi, fâlii cu caviar și șuncă, dimpreună cu alte multe feluri de zaharicale; diferite beuturi, limonade, șampanie și altele.

Într'aceste lăutarii cântară cele mai frumoase piese populare, cari făceau deliciile publicului, care se preumblă undulând în sus și 'n jos.

Majestațile Lor și Alteța Sa regală se plimbau vesel printre oaspeții Lor și convorbiau cu foarte mulți, atît din sferele mai înalte, cât și cu cei din clasa de mijloc. Majestatea Sa regina eră d'o afabilitate fermecătoare, care a încântat pe toți. Părul alb, fața roșie, ochii strălucitori, atitudinea plină de bunetate, ne-o infățișau ca p'un inger.

Regele vorbind cu noi cei dela Academie, ne-a spus cu bucurie, că în ziua următoare are să aducă la ședința publică solemnă a Academiei și pe nepotul sau principele Carol.

După terminarea piesei a doua, Maj. Lor și Alteța Sa regală mai conversară câțva timp cu unii, apoi se retraseră.

Eră la 12 și jumătate când plecarăm acasă.

Academia Română iarăș a avut serbătoare, o mare serbătoare, care a innălțat inimile, a stors lacrimi din ochi și a produs impresiuni cari n'au să se șteargă nici odată din amintirea celor cari luarăm parte la acest innalt act cultural.

Maj. Sa regele Carol, care poartă un interes atât de nalt pentru supremul areopag al culturii naționale, care a jertfit atât de mult pentru compunerea unui dicționar al limbei românești, a venit vineri la 1/14 aprilie să prezideze ședința solemnă a Academiei. Și n'a venit singur, a adus și pe dragul sau nepot, pe principele Carol. Și a pronunțat un discurs care a zguduit toate inimile, care a stors aplause prelungite și lacrimi în ochi. Căci discursul a accentuat direcțiunea națională a dezvoltării limbei românești și a făcut aceasta cu atâta căldură că tot auditorul a ramas încântat.

Ceea ce a innălțat entuziasmul la gradul cel mai nalt, a fost dragostea limbei românești, pe care Majestatea Sa a manifestat-o prin cuvintele de o frumusețe admirabilă:

„La temelie acestui templu se află limba, aceasta duioasă limbă românească, care Mi-a devenit indoit de scumpă din ziua când am auzit-o resonând pe buzele neuitatei Mele copile și de când, spre a Mea mângăere, urmașii Mei o grăesc în giurul Meu“.

Numai în sesiunea generală din anul trecut, când Maj. Sa printr'un magistral discurs a făcut istoricul războiului din 1877, am mai văzut și simțit asemenea efect. În sala înțesată n'a ramas nici o inimă care să nu palpita mai ferbinte, nici un ochiu care să nu strălucească în lacrimi de fericire și nici o mână care să nu aplaudeze cu însuflețire. Însuș tinerul principe Carol, fermecat de mișcătoarele cuvinte ale Marelui sau Unchiu, a aplaudat cu cel mai mare entuziasm. Un moment acesta care imprimă urme neșterse în sufletul tuturor cari au asistat. Un moment, care îți impune exclamația: „Ferice de țara, în fruntea căreia se află un rege atât de înțelept ca regele Carol al României!“

În primul nostru salon publicăm o dare de seamă despre aceasta memorabilă ședință. Acolo dăm un resumat al discursului valoros cu care distinsul președinte dl Ioan Kalinderu a salutat pe regele, cât și întregul răspuns atât de important pronunțat de Maj. Sa regele. Aici însemnăm numai impresiunile.

Între aceste ni se impune prezența principelui Carol. Sosit în sală cu regele, tinerul principe, care acum întia-ooară a trecut pragul Academiei Române, a atras atențiunea salei întregi. Înalt, viguros, plin de sănătate, cu fața sa blondă și etatea de doi-sprezece ani, are o apariție prea plăcută. Seamănă cu mama principesa Maria și are o înfățișare radioasă. Cu atitudine vială, ce-și impune serioșitate, ia loc pe scaunul dela dreapta mesei prezidiale unde s'a urcat regele și ascultă atent discursurile.

Când Maj. Sa își termină discursul și suspendă

ședința, aduse între membri și pe mult iubitul sau nepot, care vorbi cu mai mulți. Apoi îl dimise și principele părăsi sala.

Maj. Sa regele ne făcù onoarea să vorbească aproape cu toți membri, în urmă și cu câteva din dramele prezente.

Mie mi-a zis:

— Ați întinerit!

Ce aș fi putut răspunde mai potrivit decât:

— Întineresc totdeauna de câte ori am fericirea să Ve aud pe Majestatea Voastră vorbind atât de pătrunzător ca astăzi.

Iosif Vulean.

Dela Academia Română.

Sesiunea generală din 1905.

IV

Dl I. Bianu prezintă din partea dlui dr. G. Crăiniceanu scrierea sa: „La conjuncșivite granulense dans Pétas actuel de la Science“ Paris 1905. Prezintă apoi spre publicare în Anale lucrarea aceluiaș autor: „Literatura medicală românească“. Se trimite spre cercetare secțiunii științifice.

Comisiunea premiilor Năsturel, Lazăr și Adamachi se compune astfel: I. Caragiani, T. Maiorescu și D. C. Ollanescu din secțiunea literară; I. Bogdan, At. M. Marienescu și I. M. Moldovan din secțiunea istorică; dr. V. Babeș, Sp. Haret și Gr. Ștefanescu din secțiunea științifică.

Comisiunea Hagi Vasile. Comisiunea care să examineze cărțile ce se vor prezenta la concursul premiului Hagi Vasile din 1906 tratând despre „Istoria comerșului la Români“ sau „Starea actuală a comerșului în România“ sau „Studii asupra legislațiunii comerciale în statul român“ sau ori și ce alte subiecte privitoare la comerșul român. Sunt aleși dnii I. Kalinderu, I. C. Negruzzi și A. D. Xenopol.

Comisiunea premiului princesa Alina Știrbei din 1906 pentru premiul asupra subiectului: „Istoria României dela fundarea Daciei până la finele secolului XIX pentru uzul și întărirea simțemintelor patriotice ale tuturor cetățenilor“ se compune astfel: D. Sturdza, A. D. Xenopol, Kalinderu.

Dl St. C. Hepites prezintă Raportul adresat ministerului de domenii asupra lucrărilor conferinței internaționale de aerostațiune științifică întrunită la St. Petersburg la 29 august 1904 st. n. la care dsa a luat parte, precum și starea udometrică și agricolă a României la finele lunei martie 1905 st. n.

Dl președinte I. Kalinderu cetește raportul comisiunii Oteteleșan despre mersul institutului în 1904—5. Totodată roagă pe membrii Academiei să viziteze institutul spre a se convinge fiecare în parte despre mersul acestei școale și să arate îmbunătățirile ce i s'ar putea aduce. Raportul comisiunii se ia spre cunoștință. În comisiunea pentru anul 1905—6 se aleg dnii: I. Kalinderu, I. C. Negruzzi, D. Sturdza.

Fundațiunea Tache Anastasiu: Dl I. Kalinderu, ca membru în comisiunea fondului Tache Anastasiu, citește raportul acestei comisiuni asupra lucrărilor din 1904—5. Raportul se aprobă. În comisiune pe anul viitor se aleg dnii: P. S. Anrelian, I. Kalinderu, D. Sturdza.

Alte comisiuni:

În comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezenta la concursul premiului Eliade Rădulescu din 1906, cu subiectul: „Istoria literaturii române dela Cantemir până la 1800“, se aleg dnii: T. Majorescu, D. C. Ollanescu, Gr. G. Tocilescu.

În comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezenta la concursul premiului Alexandru Ioan Cuza din 1906 cu subiectul: „Cari sunt regiunile țerii cari ar putea fi irigate etc.“ sunt aleși dnii: dr. V. Babeș, Sp. Haret, A. Saligny.

În comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezenta la concursul Marelui Premiu General Ioan Carp și Maria Carp din 1906 cu subiectul: „Pregătirea trupelor pentru rezboiu în instrucție și conducere cu exemple istorice și practice“ se aleg dnii St. C. Hepites și A. Sturdza, rămânând ca al treilea membru (un militar) să fie desemnat de M. S. Regele.

Măria Sa.

Boierul se 'ncurcă:

— Căh, căh... Voiu să zic... În sfârșit, căh, căh, căh... A... a... há... Știi, dragă bade Ioane... eu... eu... da eu... am cătat flori... flori am cătat!

Prostul, își ineruntă fruntea, fulgerând din ochi: — Domnișorule, în jurul casei noastre nu cresc flori! Înțelegi, nu cresc flori!

— Nu cresc flori?... răspuse boierul. — Ei bine. Atunce me duc în alte locuri!

Prostul îl prinse de grumaz:

— Un pas să nu faci, Măria Ta, căci dai de dracu! Înțelegi de dracu! — Spune-mi, ce-ai cătat în jurul casei noastre? Ce-ai cătat în casa mea? Spune-mi, Măria Ta, spune-mi!... Din pădure viu acasă Măria Ta, vinisei în pripă, fără hodină, să-mi ascut *secura*, când... în pridvor, dau de Măria Ta! Nu crezui ochilor! Acel Măria Ta, care de-altădată-mi arde spinarea cu biciu, acuma vine *la mine*?... Ce lucru, ce boscoane! Dar!... când colo... Măria Sa venise să culeagă flori... în jurul casei mele unde cresc... abia urzici și brusturi, pe cari le mănăcă porcii!... Me rog, boierule, în jurul casei mele nu sunt flori! Ce vrei?

Sărmanul boier îngălbiniși cu totul, strins de mâna țaranului.

Tremură ca varga, și scuipă... sânge. Pare că amuțise, nu știu să zică un cuvânt!

Țaranul băgă de seamă spaima lui „Măria Sa“, căci rise selbatec subț musteți:

— Boierule, căne mă, mă călăule, e frumoasă nevasta mea? E tineră, e albă! Nu-i așa că are sin frumos, nu-i așa că are ochi minunați? Mă...ă... „Boierule“... E frumoasă nevasta mea?

Boierul zise mărâind slab:

— Omule, aibi minte! omule, omule... Me doare!

Prostul îl strinse tare de grumaz: Te doare?... — Boierule, căne mă, mă călăule! Tu vii după flori? După flori de cuc... Hihih... — I se înroșiră ochii de mânie.

— Boierule, Măria Ta, *secura* mi-e destul de ascuțită! Și-ți voiu crăpă capul! Te voiu omori, mă, căne, mă hoțule, mă! — Tu nu știi, cine sunt, tu nu me cunoști, mă Măria Ta, mă! — Tu ai venit în

case mea, crezând că vei afla nevasta singură? Și... of! eu... vinisei tocmai atunce acasă, când tu... începeai să culegi... urzici!... Flori voiu să zic.

Boierul strins la grumaz de mâna de fier a țaranului, ațipise cu totul.

Sângele i se acri în vine, și inima i clocotia ca o moară... Zu... zu... zu... i vuiă capul. Și urechile i trimbițau... Naintea ochilor văzū: roș... mult, mult roș văzū...

Și țaranul îl strinse și mai tare de grumaz:

— Căne mă, tu vrei flori! — Frumoase fuse nevasta... Bine ați petrecut?... Te iubeste, noa! Măria Ta, nu-ți fie frică... Iată... aci e *secura*, *secura*!... Flori, flori!

Țaranul țipă cât îl ținu gura:

— Flori! flori!

Și lovi cu toată puterea, din *secura*, în capul boierului.

— Iu...u...u... Hărăi boierul și căzuse ca lemnul.

Se umplū pridvorul de oameni. Strigau toți, își loviau pământul de-olaltă, se trăgeau de păr, amintiau pe dracu, amintiau pe Dumnezeu...

Și țaranul lovia mereu din *secura*, rizind selbatec:

— Măria Ta, flori, flori!

Emil Isac.

Proprietar, redactor răspunzător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDÁS NR. 14/296 b.)

**Plantați viță de vie
lângă fiecare casă și în grădnicile de lângă
casă în pământ și năsip.**

Strugurii se fac în patria noastră peste tot și nu există casă, lângă zidurile căreia să nu poată fi cultivați cu puțină îngrijire; pe lângă aceasta ei formează o poadoabă aleasă și pentru alte edificii, grădini, garduri etc. fără ca să ia cea mai mică părțică din spațiul destinat pentru alte scopuri. Ei sunt poamele cele mai multămitoare, pentru că rodese în tot anul.

Spre acest scop înse nu putem folosi tot felul de viță, pentru că o mare parte din ele la dezvoltare nu rodese; din această cauză până acum multe n'au putut da rezultat. Dacă înse plantăm sorte potrivite pentru formarea de vițe, vedem casa în tot timpul coacerii cu cea mai aleasă tămăioasă și alte feluri de struguri dulci.

Soiurile sunt descrise într'un preț curent ilustrat, care se trimite gratis fiecăruia, care își trimite adresa cu o carte poștală. Altoi de viță nobilitată se mai găsesc în cantitate mare cu prețuri reduse. Vinri pentru familie: dela 50 litri în sus, cu prețurile cele mai eține, precum și „Delaware“ luciu pentru plantat și mustre de vin din ea.

**Prima plantațiune de nobilitare a viilor
de Érmellék**

Nagy-Kágya (comitatul Bihar.) 4-8

